

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

Cześć urzędowa.

(Ofiary dobroczynne.)

Na pogorzalców miasta Kołomyi zebrali urzęda powiatowe: w Żółkwi 14 złr.; w Uhnowie 27 złr. 83 c.; w Rawie 28 złr. 10 c. i 1 talar; w Podhajcach 43 złr. 73 c., a w Buczaczu 185 złr. w. a., które to pieniądze zostały już odesłane naczelnikowi obwodu kołomyjskiego.

Oprócz tego kupiec i radny gminy miasta Lwowa p. Jan Schuman złożył na ten cel w Prezydium Namiestnictwa 100 złr. walut. austr.

C. k. centralna komisya do badania i utrzymywania pomników architektonicznych mianowała byłego profesora uniwersytetu krakowskiego Dra. *Wincentego Pola* i kanclerza gr. kat. konsystorza X. *Jana Stupnickiego* we Lwowie swoimi korespondentami. Co się niniejszem podaje do wiadomości.

Z c. k. galic. Prezydium Namiestnictwa.

Lwów, 15. maja 1865.

C. k. krajowa dyrekcya finansowa we Lwowie mianowała przy podlegających sobie urzędach podatkowych oficyała *Alfreda Buschaka* kontrolorem III. klasy, a zostawionego do dyspozycji kontrolora urzędu rogatkowego *Józefa Sinkiewicza* oficyałem II. klasy w charakterze stałym.

Lwów, 5. maja 1865.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Rozporządzenie c. k. ministerstwa finansów z 2. maja 1865, którem ogłoszony został wykaz monet wybitych w mennicach na mocy najwyższego patentu z 19. września 1857 w peryodzie administracyjnym 1864, t. j. od 1. listopada 1863 do końca grudnia 1864.

W wykonaniu postanowień zawartych w artykule 24. traktatu mennicznego z 24. stycznia 1857 (Dz. u. p. z r. 1857 Nr. 101.) podaje się do wiadomości powszechnej wykaz monet, wybitych w mennicach cesarskich na mocy najwyższego patentu z 19. września 1857 (Dz. u. p. z r. 1857 Nr. 169) tak w peryodzie administracyjnym 1864 t. j. od 1. listopada 1863 do końca grudnia 1864, jak i w ogóle od czasu zaprowadzenia nowego systemu monet.

Plener m. p.

(Treść tego wykazu podamy jutro. Pr. R.)

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 18. maja.

Na przedwczorajszym posiedzeniu *izby deputowanych* Rady państwa przedłożył deputowany *Wężyk* i koledzy jego wniosek względem zawieszenia szacunku katastralnego w Galicji i na Bukowinie aż do wydania nowej ustawy względem reformy podatków. Na porządku dziennym był dalszy ciąg spycjalnej debaty nad *siedmiogrodzka koleją żelazną*. Artykuły 3. do 6. zostały przyjęte podług wniosków wydziału. Przy artykule 7. przyjęto wnioski dodatkowe *Steffensa* i *Herbsta* i poprawkę *Pankratza*. Resztę artykułów od 8. do 10. przyjęła izba podług wniosków wydziału, jak również i wniosek względem wezwania rządu, ażeby poczynione zostały przygotowania do budowy dalszej kolei.

Bothschafter pisze: „W obec licznych doniesień o bliskim zwołaniu sejmów w krajach wschodnich dochodzą nas wiadomości, podług których termina zwołania zdają się być już istotnie bliższymi. Dziś przy postąpieniu już tak daleko sesji obszerniejszej Rady państwa można poniekąd obliczyć już koniec sesji i podług tego wnioskować z większą pewnością o terminach zebrania się sejmów krajowych w Węgrzech i w Kroacji. Zdaje się też, że zwołanie sejmów kroackiego jest bliższe niż węgierskiego, chociaż różnica czasu nie powinna być tak znaczną, by można wnosić ztąd o ważnych powodach politycznych do wcześniejszego zwołania sejmów kroackiego. — Rozmaite prace przygotowawcze dla sejmów węgierskiego, przy różnicy stosunków w Kroacji, nieznaną sobie w stanie wyjątkowym, mogą dostatecznie usprawiedliwić wspomnianą, prawdopodobną różnicę czasu.“

Wiadomości w sprawie *Księstw* niedonoszą jeszcze nic stanowczego. Potwierdza się tylko, że radca wyższego trybunału pruskiego p. *Heffter* ukończył już także swój referat, że przeto materiały dla plenarnych obrad syndykatu koronnego jest już zupełnie gotowy i wkrótce rozpoczyna się te obrady. O rezultacie ich niemożna jeszcze dziś wnioskować nic pewnego, wszelako podnoszą już teraz dzienniki pruskie jako ważny szczegół zdanie przeważające w gronie syndykatu koronnego, „że zrzeczenie się ze strony Księcia Krystyanajego pretensji sukcesyjnych jest najzupeł-

niej ważne i obowiązujące.“ Referat *Hefftera* ma dowodzić obszernie, że także dziedziczny Książę Fryderyk postradał faktycznie swoje prawo protestu przez obowiązujące zrzeczenie się. Z drugiej strony zaś utrzymują się ciągle pogłoski, że układy Księcia Fryderyka z rządem pruskim względem przyjęcia warunków pruskich stanowczo już postąpiły. Mianowicie słychać, że Książę we wszystkich kwestyach marynarskich zgadza się na ządanie gabinetu berlińskiego, zastrzegając sobie tylko przyzwolenie reprezentacji krajowej. Dzienniki jednak popierające anexję, niedowierzają zawsze jeszcze tym legitymistycznym sympatjom Augustenburga, i przeto same podają w wątpliwość swoje doniesienia o tych układach.

Na posiedzeniu *angielskiej izby niższej* z 15. b. m. odpowiedział lord *Palmerston* na interpelację pana *White*, wniesioną przed kilkoma dniami, czy rząd zdecydował się odwołać uznanie praw tak zwanych skonfederowanych Stanów Ameryki północnej jako strony wojującej. Sędziwy Lord oświadczył, że jak tylko unia zniesie blokadę portów południowych, którą sama uznała Stany południowe za stronę wojującą, odpadnie też sama przez się konieczność dotychczasowego uznania Stanów południowych przez inne rządy.

W Turynie ogłoszony został 15. b. m. dekret względem *emisji pożyczki* w sumie 425 milionów z procentami od 1. stycznia 1865. Część pożyczki będzie zostawiona prywatnym osobom, reszta ma być pokryta w drodze publicznej subskrypcji. Do subskrybowania dla Włoch przeznaczono 160 milionów. Wpłata odbywać się będzie w dziesięciu ratach aż do października 1866.

Dnia 14. b. m. zagał w Bukareszcie prezydent ministrów *nadzwyczajną sesję* senatu i izby deputowanych. Książę *Kusa*, który powrócił już do Bukaresztu, nie był obecny przy otwarciu, także i ciało konsularne nie zostało zaproszone. Z deputowanych i senatorów mało kto przybył i wątpią, czy izby będą mogły uchwalać.

Najnowsze wiadomości z północnej Ameryki donoszą, że oprócz *Stantona* i *Wellisa* zamyśla także *Seward* wystąpić z gabinetu. Miejsce jego ma zająć poseł w Londynie p. *Adams*, znany z umiarkowanych swoich zasad w polityce zagranicznej. Zmiana ministrów nieoznaczałaby przeto zmiany systemu, jak i w ogóle nie ma dotąd najmniejszej wskazówki, by miała nastąpić zmiana w zagranicznej polityce unii. — Londyńska *Daily News* zaprzecza temu, jakoby *Johnson* — jak to utrzymywał *Herald* — miał żądać od Anglii wynagrodzenia szkody, jaką wyrządziły obywatelom amerykańskim *Alabama* i inne korsarskie statki unii południowej.

Monarchia Austriacka.

Lwów, 18. maja. O wielkim pożarze w Kołomyi otrzymaliśmy teraz obszerny raport, który w ogóle potwierdza wszystkie znane już z telegramów szczegóły tego okropnego nieszczęścia. Przyczyny pożaru, który wszczął się 12. b. m. o godz. 10^{1/2} z rana w południowej polaci rynku, a mianowicie w piętrowym domu *Chaima Scharfa*, niepodobna było dotąd z pewnością wysledzić. Podług tego raportu zginęło niestety przy tym pożarze także 8 ludzi. U mydlarza *Schlomy* *Baumöhla* zginęło w płomieniach 4 dzieci; żona spedytora *Maurycyego Holder*, młoda jeszcze osoba z zamożniejszej rodziny izraelskiej, została zabita wieczorem przed pomieszkaniem swoim przez spadający belek; podobnie zginęli na przedmieściu *Zabłotowskim* jakiś stary Izraelita i dwoje dzieci, których wyniesiono już bez życia z palącego się domu. Ażeby tylu nieszczęśliwym rodzinom przynieść pierwszą pomoc wydał c. k. starosta obwodowy *W. Abrahamsberg* odezwę do wszystkich właścicieli dóbr i gmin izraelskich obwodu kołomyjskiego, urządził składkę w swoim obwodzie i zwołał komitet, który będzie się zajmował rozdzielaniem wpływających ofiar. Jego Excel. pan Namiestnik przybywszy do Kołomyi na dniu 16. b. m. rozdał zaraz pomiędzy potrzebujących najbardziej wsparcia pogorzalców kwotę 2500 złr., a nazajutrz t. j. 17. b. m. przybył na miejsce pożaru adjutant Jego c. k. Apostolskiej Mości baron *Tojervary*, i rozdał pomiędzy pogorzalców 4500 złr. w. a.

Wiedeń, 16. maja. (*Nowiny dworu.*) *Najjaś. Pan* udzielał wczoraj przed południem audyencji, a po obiedzie udał się w towarzystwie Wielkiego Księcia *Toskańskiego* i Księcia *Wazy* koleją południową do *Mürzzuschlag*, gdzie dziś odbędzie w górach polowanie na cietrzewie; we czwartek z rana zaś przybędzie Jego ces. Mość napowrót do *Schönbrunn*. — Dzień imienia Arcyksiężnej *Zofii* obchodzono wczoraj uroczystie na dworze cesarskim. Od godziny 8^{1/4} z rana przygrywała kapela muzyczna pułku piechoty Króla belgijskiego przy *Volksgarten* w pobliżu apartamentów Arcyksiężnej. Ich MM. Cesarz i Cesarzowa przybyli dla złożenia życzeń dostojnej Matce już o godzinie 8^{1/2} do Wiednia, a po południu była świetna uczta w *Schönbrunn*. — *Następczyni tronu brazylskiego* i jej małżonek hrabia *Eu* przybyli w przejeździe

z Wiednia w piątek do Mnichowa i wysiedli w hotelu „bawarskim“, a po południu udali się w dalszą podróż do Anglii.

(*Nabożeństwo.*) Na cześć imienia Arcyksiężnej *Zofii* odprawiono wczoraj we wszystkich przedmiejskich kościołach parafialnych osobne nabożeństwo, na którym znajdowała się także młodzież szkolna.

(*Zaprzeczenie.*) *Jen. Kor.* pisze: *Laib. Ztg.* przyniosła w jednym z najnowszych numerów swoich wiadomość, powtórzoną także w innych dziennikach, jakoby dn. 5. b. m. wyruszył złożony z najlepszych strzelców załogi lublańskiej oddział dla ścigania zbójców do Neumarktl, ponieważ pokazało się tam wiele podejrzanych włóczęgów z Furlany i Karyntyi. Możemy oświadczyć, że wiadomość ta jest zupełnie bezzasadna.

(*Z wydziałów parlamentarnych.*) Wydział celny miał odbyć posiedzenie w dniu 15go maja, nie zebrał się jednak w komplecie potrzebnym. Pomimo tego dep. Brestl odczytał relację względem traktatu handlowego austriackiego z związkiem cłowym. Główne ustępy tej relacji mówią, iż według zdania Wydziału traktat handlowy nie przyrządza taryfy ogólnej, cła zatem taryfy ze względu na interes Austrii zmienione być mogą, iż traktat handlowy obok wielu korzyści, jako to karceluszu celnego i ułatwienia komunikacji, wielkie jednak szkody przynieść może, nadewszystko zaś żałować wypada, że na wino żadnego zniżenia cła nie pozyskano. Relacja ocenia następnie korzyści i niedogodności traktatu handlowego i konkluduje, iż szkody wypływające z nieprzyjęcia traktatów byłyby większe niż szkody z jego przyjęcia, iżba więc z dwojga złego mniejsze zło obierze, jeżeli traktat ratyfikować będzie. Wydział wnosi zatem ażeby iżba traktatowi handlowemu z związkiem cłowym w Berlinie pod dniem 11go kwietnia 1865 roku zawartemu, konstytucyjne swoje przyzwolenie udzieliła.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 16. maja. (*Szczegóły ujęcia księdza Brzoski.*) Korespondent *St. Pet. Wied.* podaje jeszcze niektóre szczegóły o ujęciu księdza Brzoski. „Ujęto go zupełnie wypadkowo. Mieszkaniec Kałuszyna, niejaki p. S., otrzymał od panny A. K. polecenie rządu narodowego, z podpisem rewolucyjnego generała Brzezińskiego, aby niezwłocznie udał się do niejkiej pani M., pocztalteryki w pewnym miasteczku, i na podstawie tego polecenia zażądał od pani M. pistoletu, jakoby pozostawionego u niej przez jakiegoś Alexandra. P. S. zgodził się spełnić to poruczenie, i przypłacił to swoją wolnością. Mianowicie przez niego został ujęty i aresztowany ksiądz Brzosko. Udawszy się do pani M., i nalegając domagając się od niej pistoletu, którego ona nigdy nie miała, p. S. groził jej różnemi przykrościami, w razie niewykonania żądania generała Brzezińskiego. Natenczas syn pani M., udał się do niższych stopni 2ej kompanii estlandzkiego pułku piechoty i oznajmił im o żądaniu p. S., w skutku czego ten ostatni bezzwłocznie został aresztowany i odstawiony z początku do wojennego naczelnika powiatu stanisławowskiego, majora von Kremera. Ale skoro tylko aresztowano p. S. i znaleziono przy nim polecenie rządu narodowego z podpisem generała Brzezińskiego, które, jak zeznał p. S., doręczyła mu panna A. K., dla dowiedzenia się, z kąd mianowicie wzięte było to polecenie, naczelnik mińskiej komendy żandarmeryi, sztabs-kapitan Czygiryn, któremu poruczono wyprowadzenie w tej sprawie śledztwa, badał naprzód pannę A. K. i p. S. Ponieważ długo nie przyznawali się i odpowiadali wykrętnie, sztabs-kapitan Czygirin, dowiedziawszy się, że panna A. K. znajduje się w blizkich stosunkach z właścicielem wsi Stary Dwór, p. D., udał się tam i odbył ściśłą rewizję. Tu sztabs-kapitan Czygiryn dowiedział się, że we wsi p. D. często bywa ksiądz Brzosko i że miejsce ukrycia ostatniego, wiadome jest tak obywatelowi D., jak i pannie A. K., w skutku czego oboje bezzwłocznie zostali aresztowani. Po długich zapieraniach się, panna A. K. oświadczyła, że wie gdzie obecnie ukrywa się ksiądz Brzosko i okazała gotowość wskazać to miejsce. Przytem wyznała, że cały czas była w bandzie księdza Brzoski i stale dostarczała mu różne wiadomości, a czasem i zapasy wojenne. Według wskazań panny A. K., wojenny naczelnik powiatu stanisławowskiego, major von Kremer, udał się do wsi Sypitki w powiecie siedleckim, o 4 wiorsty od m. Sokółowa, gdzie Brzosko mieszkał u sołtysa tej wsi Bielińskiego. We wsi Sypitkach zawezwano sołtysa, który oświadczył, że nigdy nie tylko nie widział księdza Brzoski, ale nawet o nim nie słyszał. Pomimo wszelkich namów, aby wykazał gdzie mieszka ten złoczyńca, sołtys stanowczo odpowiadał, że nie wie. Tymczasem panna A. K. zapewniała, że ksiądz Brzosko mieszka w chałupie sołtysa Bielińskiego. Natenczas major von Kremer postanowił dokonać u sołtysa rewizję i rzeczywiście w jego chałupie znaleziono ukryte drewniane przepierzenie z po za którego, jak tylko weszli do chałupy, padły strzały pistoletowe. Major von Kremer natychmiast domyślił się, że za tem przepierzeniem prawdopodobnie ukrywa się ksiądz Brzosko; ale strzały gęsto padały jeden po drugim, a major von Kremer i sztabs-kapitan Czygiryn, mając z sobą tylko dziesięciu kozaków i dwóch żandarmów, a nie wiedząc ile ludzi znajduje się za przepierzeniem, wypadli z chałupy na dwór, żeby wywołać ukrywających się za przepierzeniem. W istocie zaraz ukazał się w drzwiach chałupy sam ksiądz Brzosko z rewolwerem systemu Le Fauchaux, a za nim stał wiekuisty jego sługa Wilczyński, który nabijał i podawał księdzu Brzosce rewolwery. Nasi naj-

dawali się pod strzałami, ale nie stracili przytomności. Sztabskapitan Czygiryn z dwoma znajdującymi się przy nim żandarmami, rzucił się na Brzoskę i chciał podpalić chałupę, gdyby Brzosko w niej się zamknął; ale Brzosko widząc stanowcze poruszenie Czygirina, pobiegł do lasku znajdującego się niedaleko od chałupy. Uciekając do lasu, ciągle się odstrzeliwał z rewolweru, ale tu potknął się i upadł. Korzystając z tego, wachmistrz mińskiej komendy żandarmeryi, bystro rzucił się na księdza Brzoskę i chciał go schwycić za ręce, ale nie zdołał. Brzosko przystawił mu prawie do czoła pistolet i chciał wystrzelić, ale na szczęście pistolet pstryknął. Natenczas Brzosko stracił przytomność. Wachmistrz schwył go za ręce. Brzosko podając wachmistrzowi rewolwer, rzekł do niego: „Weź go i zachowaj na pamiątkę.“ Wilczyński także został ujęty.“

Rosya.

Petersburg, 12. maja. (*Nowe prawo o małżeństwach mieszanych.*) Rząd zajmuje się teraz nowem prawem o małżeństwach mieszanych, które wkrótce radzie państwa złożone być ma. Według prawa dziś obowiązującego dzieci rodziców, z których jedna strona należy do kościoła prawosławnego, wychowane być muszą w wierze prawosławnej. Pod tym tylko warunkiem mogły mieć miejsce małżeństwa mieszane, krom w Finlandyi, gdzie dzieci idą za religią ojca. Nowe prawo zmienić to ma, pozwalając rodzicom wybór religii, w jakiej dzieci wychowane być mają. Ojciec i matka zgodzić się na to mają między sobą. Ludność niemiecka w prowincjach nadbałtyckich nie będzie już miała powodu obawiania się przykrych skutków, jakie z małżeństw mieszanych dotąd wynikają.

Księstwa Nadduńskie.

Bukareszt, 9. maja. (*Różne wiadomości.*) Prezes rady ministrów Bosiano, minister sprawiedliwości Veruesco i minister finansów Strat złożyli księciu przedstawienie o smutnym stanie kraju, o zupełnej ruinie finansów, do czego dołączyli projekta dążące do ulżenia obecnej biędzie. Ministrowie żądają zniesienia a przynajmniej zmniejszenia niepotrzebnych i zbytowych wydatków, redukcji armii do połowy, która w połowie obecnego kompletu dla Księstw zupełnie będzie wystarczająca, oddalenia urzędników wątpliwej zdolności i uczciwości, zaniechania kosztownych podróży itp. Ministrowie na przypadek odrzucenia tych propozycji oświadczyli gotowość zrezygnowania z posad swych. Obawiać się jednak trzeba, iż Księżę raczej utraci najzdolniejszych ministrów, niżby żądania ich przyjął miał. — Minister wojny Sawel Manu protestuje wszelkimi siłami przeciwko redukcji armii, którą jeszcze powiększyć chciał. Teraz właśnie sztyftują nowy pułk piechoty. Trudno jednak dopatrzeć, na co się krajowi przydać może armia trzydziestotysięczna, która zjada wszystkie dochody, a jednak armiom potężnych sąsiadów, Austrii, Rosyi a nawet i Turcyi oprzeć się nie mogła. Wydatek zaś 150.000 dukatów z kasy publicznej na podróż Księcia prawdziwym jest nonsensem, bo kasy są puste i nie są w stanie zapłacić asygnacji za dostarczone rzeczy i przedmioty. — Spółka kupców greckich stara się o monopol tabacznicy, za który znaczne sumy ofiarowała. O wydzierżawieniu jednak tego monopolu urzędnicy nie wiedzieć nie chcą, spodziewają się bowiem z bogactw biorąc go w własną administrację na rzecz rządu.

Ameryka.

(*Blizsze wiadomości o śmierci mordercy prezydenta Lincoln.*) Dzienniki amerykańskie podają następujące szczegóły o śmierci Bootha, mordercy prezydenta Lincoln:

Wszystkie ślady mordercy, jakie tylko wykryć się dały, wskazywały na Maryland, jako na okolicę, do której morderca ucieczkę swą skierował. Jakoż południowe powiaty tego państwa przetrzaskane były przez cały tydzień przez 1600 ludzi jazdy i 500 tajnych urzędników policyjnych. Wszystkie rewizje były jednak daremne. W niedzielę dnia 23. kwietnia dowiedział się pułkownik Baker od chłopca jednego niektórych szczegółów, wskazujących, iż morderca wraz z spółnikiem swym Harroldem przebył rzekę i udał się do Wirginii. Pułkownik wzięwszy ze sobą 28 jeźdźców, udał się w tym samym kierunku, i po za granicę Wirginii udał mu się znaleźć ślad uciekających aż do Port Royal. Przeprawiwszy się przez Rappahanok pod Frydrychsburgiem, jeźdźcy natrafili na świeże ślady kopyt końskich, prowadzące do stodoły na uboczu stojącej. Właściciel stodoły, mieszkający w domie pobliskim, zaprzeczał jakoby widzieć miał dwóch tych ludzi, syn jego zeznał jednak, iż są w stodole. Pułkownik kazał więc stodołę otoczyć, zapukał do niej, a Booth zapytał się z wnętrza stodoły: „Kto jesteście, przyjaciele lub nieprzyjaciele? Czyście seperatyści? Ja tu mam pięciu ludzi przy sobie i dzielnie bronić się możemy.“ Na to pułkownik Baker odpowiedział: „Ja mam 50 ludzi, jesteście osaczeni i poddać się musicie.“ Na to Booth odrzekł: „Ja się nie poddam, nie chcę się dostać żywcem w wasze ręce.“ Pułkownik mając instrukcyje, ażeby się starał Bootha żywcem ująć, naradzał się z dwoma swemi porucznikami co robić. W stodole słyszano, jak Booth spółnika swego Harrolda przeklinał, nazywając go tchórzem, iż się poddać chce. Przeszła cała godzina w wzajemnym rozhovorze, a gdy Booth groził zawsze, iż każdego zastrzeli co się zbliży ośmieli, pułkownik Baker kazał zapalić słomę obok stodoły leżącą, ażeby tym

sposobem wywabić Bootha z kryjówki. Booth chciał w stodole ogień ugasić, co mu się jednak nie udało. Towarzysz jego Harrald już się był poddał ścigającym. Stojąc we środku stodoły, Booth nie chciał wystąpić naprzód, w tem sierżant Corbett wycelował do niego z karabinu przez otwór w stodole i postrzelił go. Pułkownik nie uwazając, z której strony strzał wypadł, zawołał: „Zastrzelił się“, pospieszył do stodoły i znalazł Bootha jeszcze stojącego z karabinem w ręku. Baker oblał go obiema rękami, reszta jeźdźców wkroczyła w stodolę, a Corbett krzychał: „ja go zastrzeliłem.“ Przyniesiono wody, obmyto ranę i przekonano się, że kula przeszła przez szyję i plecy. Od czasu do czasu Booth odzyskiwał przytomność i mówił, iż cieszy się z tego co zrobił. Raz ocuciwszy się z omdlenia, podniósł ręce ku oczom, wołając przerywanym głosem: „Na nic się nie przyda! Na nic się nie przyda! krwi, krwi!“ Ostatnie jego słowa były: „Powiedźcie mej matce, zem umarł za kraj mój.“ Umarł we trzy godziny po odebraniu strzału. Trupa przywieziono do Washingtonu, dla skonstatowania tożsamości osoby. Znalezione przy nim dziennik, w którym zapisywał wszystkie swoje przygody od chwili zamordowania prezydenta, prócz tego miał przy sobie dwa rewolwery i sztylet. Lewą nogę miał złamaną, i złamał ją jak mówił do oficerów w czasie parlamentowania, przy wyskoczeniu z łoża prezydenta na scenę. Pułkownik Baker zmuszony był uciec się do zapalenia stodoły, dowiedział się bowiem, iż w pobliżu krążą jeszcze oddziały jazdy separatystów, nie było więc czasu do stracenia. Sierżant Corbett zapewnia, iż Booth chciał tylko w plecy postrzelić; zabić go nie chciał.

Mexyk. 11. kwietnia. (*Wiadomości z Meksyku.*) Wczoraj jako w rocznicę wstąpienia na tron Cesarza Maksymiliana, dziennik *Diario del Imperio* ogłosił cały szereg reskryptów i rozporządzeń. Na czele stoi „statut tymczasowy Cesarstwa meksykańskiego“, dzieło inicjatywy samego Monarchy, które w radzie ministrów wszechstronnie zbadane było, i zakończyć ma peryód przechodowy, w jakim kraj dotąd się znajdował, na liberalnej zaś podstawie jest ugruntowane. Władze wezwane zostały, ażeby w przeciągu jednego roku zrobili uwagi nad statutem, o ile takowe przez doświadczenie wskazane będą, gwoli temu, ażeby statut w drodze właściwej zmodyfikowany być mógł.

lune dekreta cesarskie stanowią o reorganizacji różnych gałęzi służby publicznej. Osobny dekret stanowi, iż dla wynagrodzenia cnót kobiecych zaprowadzony będzie order świętego Karola.

Prócz tego zaprowadzona być ma akademja umiejętności i literatury, zaprowadzone być mają komitety dla wsparcia biednego ludu, i różne towarzystwa dobroczynności.

Obok powyższych dekretów ogłoszone zostały, prawo o wolności druku, amnestya dla kilku skazanych, różne łaski i awansa.

Operacje wojskowe w różnych częściach kraju powodzą się nader szczęśliwie. Bogata prowincya Guastaca zupełnie uspokojona została.

Kronika.

(Proces prasowy „Pracy.“) Dnia 13go b. m. odbywała się w tutejszym c. k. sądzie krajowym w obec licznie zgromadzonej publiczności rozprawa ostaleczna przeciw redaktorom czasopisma „Praca“. Sąd reprezentowali c. k. radcy sądu krajowego panowie Bechel i Jorkasz i c. k. sekretarz rady p. Pressen. Oskarżycielem był zastępca prokuratora państwa p. Piasecki, obrońcami pp. adwokaci krajowi Dr. Czernyński i Dr. Rodakowski. Tegoż dnia po południu ogłoszono wyrok, według którego w artykule inkryminowanym „Alleluja“ zamieszczonym w Nr. 32. „Pracy“, skonstatowano zbrodnię zaburzenia spokojności publicznej, gdy jednak autor tego artykułu jest niewiadomy, skazani zostali: p. Franciszek Borgiasz Twardowski, senzał, wydawca i redaktor „Pracy“ i „Tygodnika naukowego“ według §§. 11, 30, 32 i 33 ustawy prasowej na 8 dni aresztu zaostrzonego 2 razowym postem i karą pieniężną w kwocie 15 złr., p. Henryk Jasiński, koncypiant u adwokata, a obecnie wydawca „Pracy“ już karany za zaburzenie spokojności, tudzież p. Karol Groman, literat i obecnie wydawca i redaktor „Pracy“ według §§. 11, 32 i 53 u. pras. każdy na 14 dni aresztu i karę pieniężną w kwocie 25 złr. Nadto zawyrokował sąd utratę z kaucyi 300 złr. i zakaz dalszego rozszerzania wspomnianego artykułu Skazani złożyli rekurs.

(Nieszczęsny wypadek.) W Lublińcu małym, w obwodzie żółkiewskim, zginęło dnia 22go z. m. z zagorzenia dwoje małoletnich dzieci włościańskich, które rodzice wychodząc w pole zamknęli w domu. Przyczyną tego nieszczęścia była nieostrożność matki, która uzbierane trzaski i wiory wrzuciła do zatkanego pieca, gdzie były jeszcze tlejące węgle.

(Stan zarazy w Petersburgu.) „Inwalid“ z 11. i 12. b. m. podaje następujący wykaz stanu zarazy w Petersburgu w dniach 8. i 9. maja, a mianowicie: dnia 8. było chorych 4644, przybyło 288, wyzdrowiało 204, umarło 74, pozostało 4654; dnia 9go przybyło 321, wyzdrowiało 257, umarło 86, pozostało 4632.

Rada zdrowia w Warszawie podaje do wiadomości, że zaraza, która przed kilku tygodniami pojawiła się w Kole i w powiecie Konińskim (w gubernii Warszawskiej), już zupełnie ustąpiła. Od początku wybuchu tej zarazy, t. j. od 20. kwietnia b. r. zachorowało 54 osób, z tych wyzdrowiało 31, umarło 23.

(Piorun.) Dnia 10go b. m. kilkakrotnie uderzył piorun w Paryżu. Na placu św. Piotra w Montmartre uderzył w wóz pewnej praczki przed domem stojący. Na wozie siedziało dwóch mężczyzn, z których jeden został zabity a drugi uciekł, i nie wiadomo, co się z nim stało. Koń także został zabity od piorunu. W Passy uderzył piorun w dom, lecz nie zrzucił wielkiej szkody.

(Zmiana mody.) W Paryżu na przechadzkach przedpołudniowych najznakomitsze panie ukazują się w krótkich sukniach. Snać przekonano się nareszcie, że suknia długa nie jest stosowną do pieszych przechadzek po ulicach i alejach, zwykle albo wilgotnych, albo okrytych pyłem. Odtąd suknie długie mają być używane tylko w salonach i teatrach.

(Płomień Magnezyum) mający zastąpić niesforne światło elektryczne, jest przedmiotem dociekań p. Deville, członka akademii paryzkiej.

Przedmiot to nader ciekawy i w następstwie obfity. Nitka tego kruszcza grubego włosa zapalona daje światło odpowiadające siedmdziesięciu czterem świecom stearynowym. Żeby takie oświetlenie mieć przez godzin dziesięć, potrzeba tylko 75 gramów tego metalu.

Dotąd magnezyum pięć razy droższe od srebra; jedna godzina powyższego oświetlenia kosztuje przeto pół osma franka.

Jest to wada jedyna tego niezrównanego blasku, wada wielka, ale która, jak zapewnia p. Deville, wkrótce zniknie, skoro znajdą się prostsze sposoby wyciągania tego kruszcza. Fotografia już się nim posługuje. Niebawem będzie użyty w marynarce francuskiej do sygnałów. Przd okrętu oświecony magnezyum dozwala wyczytać nazwę statku na odległość dziewięciu mil francuskich.

Światło to, porównane ze światłem słonecznym w równej powierzchniowej objętości, jest pięć razy od słonecznego mocniejsze. Drukik grubości zwykłej nitki może zastąpić największy dziób gazu, i będzie świecił daleko jaśniej światłem dziennym, łagodnym, a tak czystym, że dozwoli odróżnić kolor zielony od niebieskiego.

W niektórych salonach paryzkich już pali się magnezyum. Takie lampy płonące tak świetnie nie dają żadnych wyciewów i nie grożą żadnem niebezpieczeństwem, gdyż zdmuchnąć je łatwiej niż świecę.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 17go maja. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów: męc pszenicy (83 H) 3 zł. 4 c.; żyta (77 H) 1 zł. 80 c.; jęczmienia (68 H) 1 zł. 94 c.; owsa (49 H) 1 zł. 57 c.; hreczki 2 zł. 2 c.; ziemniaków 1 zł. 36 c.; cetnar siana 1 zł. 26 c., okłotów 57 c.; sąg drzewa bukowego 11 zł. 40 c., sosnowego 8 zł. 43 c.

(*Kolej Karola Ludwika.*) Wyszło z druku sprawozdanie o budowie i ruchu galicyjskiej kolei Karola Ludwika w roku 1864. Według tegoż wydatki na budowę wynosiły do końca 1864 r. ogółem 25,725.943 złr. i kapitał akcyjny wynoszący 21 milionów przewyższyły o 4,725.943 złr. Ten niedobór umorzono w części przez sprzedaż obligacyi pierwszeństwa. Pozwolono wydać obligacyi z prawem pierwszeństwa za 15 milionów, lecz do końca grudnia z. r. sprzedano ich tylko za 11 milionów a na te wpłacono tylko 8,500.000 złr. Linia z Krakowa do Rzeszowa długości 22 $\frac{17}{100}$ mil wypada towarzystwu na 20,807.479 złr. czyli 1 mila na 938.542 złr. linia z Rzeszowa do Lwowa, długości 24 $\frac{3}{10}$ mil wypada na 19,439.207 złr., 1 mila na 799.967 złr. Skarbowi winne było towarzystwo z końcem r. 1864 jeszcze 11,078.760 złr., z tego jednak upłacono d. 2. stycznia b. r. 1,384.845 złr. Dochody z obrotu w roku 1864 przewyższyły wszelkie oczekiwania i wynosiły 4,948.448 złr., wydatki 1,855.879 złr. czyli 37 $\frac{1}{2}$ proc. dochodów, tak że rezultat dochodów brutto wynosił 3,092.569 złr., z czego na 1 milę przypada 65.106 złr. Przewieziono w roku 1864 koleją Karola Ludwika 278.337 osób, oprócz 31.662 wojska, i 6,952.844 cet. celnych towarów. Liczba urzędników i sług kolei wynosiła 897 osób, z tych 75 w Wiedniu przy administracyi centralnej. Towarzystwo posiada 67 lokomotyw, tyleż tenderów, 104 wozów osobowych i 1501 towarowych.

Wykaz

produktów i innych artykułów, przewiezionych w roku 1864. przez rogatki stołecznego miasta Lwowa w kierunku równoległym z koleją Karola Ludwika ku Krakowu i do Krakowa w znaczniejszych ilościach.

Spirytusu	90.740	wiader
Rumu, likierów i innych słodzonych napojów	339	„
Wina	329	„
Piwa	1.812	„
Zboża i owoców strączkowych	5.327	cetnarów
Mąki i młwa	29.556	„
Oliwy do palenia i nafty	283	„
Łoju	684	„
Śledzi	257	„
Węgla kamiennego	3.828	„
Nierogaczny	1.084	sztuk
Jaj	216.540	„

Korespondent *St. Pet. Wied.* z Radziwiłowa pisząc o projekcie budowy kolei ze Lwowa do Brodów powiada w końcu: O dogodnościach kolei żelaznej z Radziwiłowa na Żytomierz do Kijowa uważamy za konieczne nadmienić, albowiem te nie są urojeniem. Przez komorę Radziwiłową przeszło w 1859 r., 11.767 powózek zaprzężonych 26.464 końmi, w r. 1863 takichże powózek 8857 zaprzężonych 19.746 końmi; w 1864 roku 18.296 powózek, zaprzężonych 39.158 końmi, — oprócz wozów które przyjeżdżały do pakhausu po paki towarowe dla przewiezienia takowych wewnątrz kraju; tych tyleż liczyć można, niemniej przyjeżdżających z towarami do Brodów.

